

ՏԵՂԵԿԱԼՔ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾՈՎ ԼՐԱՑՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ

Հոդված 46. Պաշտպանի պարտադիր մասնակցությունը

1. Վարույթին պաշտպանի մասնակցությունը պարտադիր է ձերբակալված անձին ձերբակալման որոշումը հանձնելու պահից, իսկ եթե սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետում այն չի հանձնվել, ապա նրան ազատությունից փաստացի զրկելուց հետո 6 ժամը լրանալու պահից կամ անձին մեղադրանք ներկայացնելու պահից, քանի դեռ վարույթն իրականացնող մարմինը սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում և կարգով չի ընդունել մեղադրյալի հրաժարվելը պաշտպանից:

2. Վարույթն իրականացնող մարմինը չի ընդունում պաշտպանից մեղադրյալի հրաժարվելը կամ անհապաղ միջոցներ է ձեռնարկում վարույթին պաշտպանի մասնակցությունն ապահովելու համար, եթե՝

1) մեղադրյալի համար դժվար է ինքնուրույն պաշտպանվել հոգեկան, մտավոր կամ ֆիզիկական առողջության խնդիր ունենալու պատճառով.

2) մեղադրյալը չի տիրապետում կամ ոչ բավարար չափով է տիրապետում հայերենին.

3) մեղսագրվող արարքը կատարելու պահին մեղադրյալն անչափահաս է.

4) մեղադրյալը ժամկետային զինծառայող է.

5) մեղադրյալը դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով ճանաչվել է անգործունակ.

6) տվյալ անձի նկատմամբ իրականացվում է բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցների կիրառման վարույթ.

7) տվյալ մեղադրյալի նկատմամբ իրականացվում է հեռակա վարույթ.

8) մեղադրյալների շահերի միջև կան հակասություններ, և նրանցից մեկը պաշտպան ունի.

9) դատարանը կայացրել է տվյալ մեղադրյալին առնչվող ցուցմունքի դեպոնացում կատարելու մասին որոշում.

10) մեղադրյալը միջնորդել է կիրառել համաձայնեցման կամ համագործակցության կամ արագացված կամ համաձայնությամբ տուգանք նշանակելու վարույթ.

11) մեղադրյալի նկատմամբ կիրառվել է սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դատավարական սանկցիա.

12) մեղադրյալը միջնորդել է դատական նիստն անցկացնել իր բացակայությամբ.

12.1) դատարանը կայացրել է դատական նիստին ձերբակալված, կալանքի տակ գտնվող կամ ազատագրկման ձևով պատիժ կրող մեղադրյալի մասնակցությունը տեսահաղորդակցության տեխնիկական միջոցների օգտագործմամբ (այսուհետ՝ տեսակապի միջոցով) ապահովելու մասին որոշում.

13) վարույթն իրականացնող մարմինը պաշտպանին ազատել է հետագա վարույթին մասնակցելուց.

14) վարույթն իրականացնող մարմինը պաշտպանին հեռացրել է վարույթից.

15) դա է պահանջում արդարադատության շահը:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերում, երբ մեղադրյալը պաշտպան չունի, վարույթն իրականացնող մարմինը պարտավոր է ապահովել պաշտպանի մասնակցությունը վարույթին այն պարտադիր դարձնող համապատասխան հիմքն ի հայտ գալուց անմիջապես հետո:

Հոդված 63. Դատական նիստի քարտուղարը, նրա իրավունքները և պարտականությունները

1. Դատական նիստի քարտուղարը վարույթի առարկայով չչահագրգռված հանրային ծառայող է, որը վարում է դատական նիստի արձանագրությունը:

2. Դատական նիստի քարտուղարը իրավունք ունի՝

1) մինչև դատական նիստը բացելը ստուգելու դատական նիստի մասնակիցների ինքնությունը: Եթե ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող կամ ազատագրկման ձևով պատիժ կրող մեղադրյալը դատական նիստին մասնակցում է տեսակապի միջոցով, ապա նրա ինքնությունն ստուգվում է ձերբակալվածներին պահելու վայրի կամ

կալանավորվածներին պահելու վայրի կամ քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմի աջակցությամբ.

արձանագրման ենթակա հանգամանքների լրիվությունը և ճշգրտությունը ապահովելու համար հարցեր տալու դատական նիստի մասնակիցներին:

Դատական նիստի քարտուղարը պարտավոր է՝

մինչև դատական նիստը բացելը պարզել դատական նիստին հրավիրված անձանց ներկայությունը.

դատարանի կամ կողմի պահանջով տեղեկություններ հայտնել համապատասխան վարույթին ներգրավված անձանց հետ իր հարաբերությունների մասին.

արձանագրության մեջ լրիվ և ճիշտ շարադրել դատարանի գործողությունները և որոշումները, դատական նիստի ընթացքում հարուցված միջնորդությունները, հայտնված բացարկները, արված հայտարարությունները և առարկությունները, տրված ցուցմունքները և բացատրությունները, ինչպես նաև դատական նիստի արձանագրության մեջ արտացոլման ենթակա այլ հանգամանքներ.

սույն օրենսգրքով նախատեսված ժամկետում պատրաստել դատական նիստի արձանագրությունը.

ենթարկվել նախագահողի կարգադրություններին և դատական նիստի կարգին:

Դատական նիստի քարտուղարը պատասխանատվություն է կրում դատական նիստի արձանագրության լրիվության և ճշտության համար: Արձանագրությունը կազմելիս դատական նիստի քարտուղարը կաշկանդված չէ որևէ անձի ցուցումներով՝ կապված արձանագրության մեջ ընդգրկվող գրառումների բովանդակության հետ:

Հոդված 144. Դատական նիստի դահլիճից հեռացնելը

1. Դատական նիստի ընթացքում կիրառված նկատողության պահանջները չկատարելու դեպքում դատարանը կարող է դատական վարույթի մասնակցին (բացառությամբ դատախազի, որպես պաշտպան կամ լիազոր ներկայացուցիչ մասնակցող փաստաբանի, ինչպես նաև տվյալ պահին ցուցմունք տվող վկայի) կամ դատական նիստին ներկա այլ անձին հեռացնել դատական նիստի դահլիճից մինչև տվյալ նիստի կամ դատախոսման ավարտը:

2. Անձին դատական նիստի դահլիճից հեռացնելու կարգադրությունը մտցվում է դատական նիստի արձանագրության մեջ:

3. Եթե դատական նիստի դահլիճից հեռացված վարույթի մասնակցի բացակայությամբ դատական նիստը շարունակելն անհնար է, ապա դատարանը հետաձգում է դատալսումները:

4. Մեղադրյալին դատական նիստի դահլիճից առաջին և երկրորդ անգամ հեռացնելու դեպքում դատալսումները հետաձգվում են: Մեղադրյալին դատական նիստի դահլիճից հեռացնելու՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքի հետագա առկայության դեպքում դատարանը մեղադրյալին հեռացնում է դատական նիստի դահլիճից՝ շարունակելով տվյալ դատական նիստը:

5. Դատական նիստի դահլիճից հեռացված մեղադրյալին դատարանը հնարավորություն է ընձեռում հանդես գալու եզրափակիչ ելույթով և եզրափակիչ հայտարարությամբ, իսկ անազատության մեջ պահվող մեղադրյալին՝ նաև մասնակցելու վերդիկտ կամ դատավճիռ հրապարակելու նիստին: Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքի հետագա առկայության դեպքում դատարանն իրավասու է մեղադրյալին դարձյալ հեռացնելու դատական նիստի դահլիճից՝ շարունակելով տվյալ դատական նիստը:

6. Դատական նիստի դահլիճից հեռացնելու կարգադրությունն անհապաղ և կամովին չկատարելու դեպքում այն կատարվում է հարկադրաբար՝ դատական կարգադրիչների միջոցով:

Սույն օրենսգրքի 272-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված դեպքում սույն հոդվածով նախատեսված դատավարական սանկցիան կիրառվում է մեղադրյալին տեսակապով հաղորդակցության համար գործածվող սենյակից հեռացնելու միջոցով՝ մինչև տվյալ նիստի կամ դատալսումների ավարտը:

Հոդված 272. Մեղադրյալի մասնակցությունը դատական նիստին և նրա չներկայանալու հետևանքները

1. Մեղադրյալի մասնակցությունը դատական նիստին պարտադիր է, բացառությամբ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերի: Եթե այլ դեպքերում մեղադրյալը դատական նիստին չի ներկայանում, ապա դատալսումները հետաձգվում են:

1.1. Ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող կամ ազատագրկման ձևով պատիժ կրող մեղադրյալի մասնակցությունը դատական նիստին կարող է ապահովվել տեսակապի միջոցով՝ մեղադրյալի միջնորդությամբ կամ դատարանի նախաձեռնությամբ՝ հասարակական կարգի կամ առողջության կամ վարույթի մասնավոր մասնակցի հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության կամ նրա անվտանգության ապահովման կամ հանցագործությունների կանխման կամ ողջամիտ ժամկետում դատական քննության ապահովման նպատակով:

1.2. Տեսակապի միջոցով դատական նիստին ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող կամ ազատագրկման ձևով պատիժ կրող մեղադրյալի մասնակցության դեպքում պետք է երաշխավորվի, որ՝

1) դատական վարույթի մասնակիցները և մեղադրյալը հստակորեն տեսնեն ու լսեն միմյանց.

2) մեղադրյալը և նրա պաշտպանը դատական նիստի ընթացքում խորհրդապահական կարգով հաղորդակցվելու հնարավորություն ունենան.

3) մեղադրյալը հնարավորություն ունենա դատական նիստի ընթացքում տեսակապի միջոցով հետազոտելու բոլոր ապացույցները և վարույթի այլ նյութերը:

1.3. Մեղադրյալի մասնակցությունը դատական նիստին տեսակապով չի կարող ապահովվել, եթե՝

1) տեսակապով մասնակցության դեպքում հնարավոր չէ ապահովել սույն հոդվածի 1.2-րդ մասով նախատեսված պայմաններից մեկը.

2) տեսակապով մասնակցության դեմ փաստարկված առարկում է հանրային մեղադրողը.

3) դատարանի նախաձեռնությամբ տեսակապով մասնակցության ապահովման դեմ փաստարկված առարկում է մեղադրյալը:

1.4. Եթե սույն հոդվածի 1.3-րդ մասով նախատեսված հանգամանքները ծագում են դատական նիստին մեղադրյալի մասնակցությունը տեսակապով ապահովելու մասին որոշման կայացումից հետո, ապա դատարանը կայացնում է մեղադրյալի մասնակցությունն ընդհանուր կարգով իրականացնելու մասին որոշում:

1.5. Դատական նիստին տեսակապի միջոցով մեղադրյալի մասնակցությունը և դատական նիստի ընթացքում մեղադրյալի ու նրա պաշտպանի՝ խորհրդապահական կարգով

հաղորդակցվելու հնարավորությունն ապահովելու համար դատական նիստերի դահլիճում, քրեակատարողական հիմնարկներում, ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու վայրերում կիրառվող տեխնիկական միջոցների բնութագիրը, չափանիշները և օգտագործման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

Դատական նիստին առանց հարգելի պատճառի չներկայացած մեղադրյալի նկատմամբ դատարանի որոշմամբ կարող են կիրառվել սույն օրենսգրքով նախատեսված հարկադրանքի միջոցներ հետագա դատական նիստերին նրա ներկայությունն ապահովելու նպատակով:

Դատական նիստն առանց մեղադրյալի մասնակցության կարող է անցկացվել սույն օրենսգրքի 144-րդ հոդվածի 4-րդ կամ 5-րդ մասով, 271-րդ հոդվածի 4-րդ մասով, ինչպես նաև սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ դեպքերում:

Ոչ մեծ կամ միջին ծանրության հանցանքի վերաբերյալ վարույթով դատական նիստը դատարանի որոշմամբ անցկացվում է մեղադրյալի բացակայությամբ, եթե վերջինս նախնական դատախոսման ընթացքում նման միջնորդություն է ներկայացրել: Դատարանը կարող է առանձին դատական նիստին կամ առանձին վարույթային գործողությանը մեղադրյալի մասնակցությունը պարտադիր համարել:

Դատական նիստը չի կարող անցկացվել մեղադրյալի բացակայությամբ, եթե նա չունի պաշտպան կամ միջնորդությունը ներկայացրել է առանց պաշտպանի հետ խորհրդակցելու:

Հոդված 273. Հանրային մեղադրողի և պաշտպանի մասնակցությունը դատական նիստին և նրանց չներկայանալու հետևանքները

1. Դատական նիստին հանրային մեղադրողի մասնակցությունը պարտադիր է, եթե սույն օրենսգրքով այլ բան նախատեսված չէ: Դատական նիստին հանրային մեղադրողի չներկայանալու և տվյալ նիստում նրան այլ դատախազով փոխարինելու անհնարինության դեպքում դատախոսները հետաձգվում են:

2. Վարույթից հանրային մեղադրողին հեռացնելու կամ այլ պատճառով նրա հետագա մասնակցության անհնարինության դեպքում հանրային մեղադրողը փոխարինվում է այլ դատախազով: Վարույթին ընդգրկված նոր հանրային մեղադրողին դատարանը տրամադրում է քրեական գործն ուսումնասիրելու և մեղադրանքի պաշտպանությանը

նախապատրաստվելու համար ողջամիտ ժամկետ՝ հաշվի առնելով վարույթի բարդությունը, դատական վարույթի վրա արդեն ծախսված ժամանակը և այլ հանգամանքներ:

3. Դատական նիստին պաշտպանի մասնակցությունը պարտադիր է, եթե սույն օրենսգրքով այլ բան նախատեսված չէ: Դատական նիստին պաշտպանի չներկայանալու և տվյալ նիստում նրան այլ պաշտպանով փոխարինելու անհնարինության դեպքում դատախոսները հետաձգվում են: **Սույն օրենսգրքի 272-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված դեպքում պաշտպանը դատական նիստին մասնակցում է տեսակապի միջոցով՝ մեղադրյալի գտնվելու վայրից, բացառությամբ այն դեպքի, երբ պաշտպանը մեղադրյալի համաձայնությամբ հրաժարվել է այդ իրավունքից՝ միջնորդելով դատական նիստին մասնակցել դատական նիստերի դահլիճում: Մեկից ավելի պաշտպան ունենալու դեպքում նրանցից առնվազն մեկը դատական նիստին մասնակցում է տեսակապի միջոցով՝ մեղադրյալի գտնվելու վայրից:**

Պաշտպանին վարույթից հեռացնելու կամ այլ պատճառով վարույթին նրա հետագա մասնակցության անհնարինության դեպքում դատարանը մեղադրյալին առաջարկում է հրավիրել նոր պաշտպան: Նոր պաշտպան չհրավիրվելու դեպքում դատարանը Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատից պահանջում է նշանակել այլ պաշտպան: Վարույթին ընդգրկված նոր պաշտպանին դատարանը տրամադրում է քրեական գործն ուսումնասիրելու և մեղադրյալի պաշտպանությունը նախապատրաստելու համար ողջամիտ ժամկետ՝ հաշվի առնելով վարույթի բարդությունը, դատական վարույթի վրա արդեն ծախսված ժամանակը և այլ հանգամանքներ:

Հոդված 279. Դատական նիստի արձանագրումը

1. Դատարանում վարույթի ընթացքը ենթակա է պարտադիր արձանագրման: Արձանագրությունը դատական նիստի ընթացքում վարում է դատական նիստի քարտուղարը՝ դրանում ներառելով բոլոր վարույթային գործողությունները և որոշումները: **Սույն օրենսգրքի դատական նիստին տեսակապով ապահովելու դեպքում տեսակապով մասնակցության տեսաձայնագրության էլեկտրոնային կրիչը կցվում է դատական նիստի արձանագրությանը:**

2. Դատական նիստի դահլիճում արձանագրությունը վարվում է դատական նիստի ձայնային արձանագրման և համակարգչային եղանակով միաժամանակ համառոտագրման միջոցով: Համառոտագրումը կատարվում է դատական նիստերի դահլիճում իրականացվող վարութային գործողությունների և կայացվող որոշումների մասին նշումների ձևով: Հատուկ համակարգչային ձայնագրման համակարգի շահագործման, տվյալների արխիվացման և համակարգի պահպանության կարգը սահմանում է Բարձրագույն դատական խորհուրդը:

3. Հատուկ համակարգչային ձայնագրման համակարգի անսարքության դեպքում կամ դատական նիստերի դահլիճից դուրս առանձին վարութային գործողություններ կատարելիս արձանագրությունը վարվում է պարզ թղթային արձանագրման եղանակով:

4. Դատական նիստի պարզ թղթային եղանակով վարվող արձանագրությունում նշվում են՝

- 1) դատական նիստի վայրը, տարին, ամիսը, ամսաթիվը.
- 2) դատական նիստը սկսելու և ավարտելու ժամը.
- 3) իրականացվող վարութի տվյալները.
- 4) վարութն իրականացնող դատարանի անվանումը և կազմը, դատական նիստին ներկա վարութի մասնակիցները.
- 5) մեղադրյալի անձին վերաբերող տվյալները և կիրառված խափանման միջոցը.
- 6) վարութային գործողություններն այն կարգով, ինչ կարգով դրանք տեղի են ունեցել.
- 7) վարութի մասնակիցների ելույթների, միջնորդությունների և հայտարարությունների համառոտ բովանդակությունը.
- 8) դատարանի այն որոշումները, որոնք կայացվել են առանց առանձին փաստաթուղթ կազմելու.
- 9) հիշատակում որոշումներն առանձին սենյակում կայացված լինելու մասին.
- 10) հիշատակում վարութի մասնակիցների իրավունքների և պարտականությունների պարզաբանման մասին.
- 11) ցուցմունքների բովանդակությունը՝ տրված հարցերը և դրանց պատասխանները.
- 12) ապացույցների հետազոտմանն ուղղված այլ գործողությունները և դրանց արդյունքները.

13) այն հանգամանքները, որոնք վարույթի մասնակիցները խնդրել են ամրագրել արձանագրության մեջ.

14) հիշատակում վերդիկտի, ինչպես նաև եզրափակիչ դատական ակտի հրապարակման և դրա բողոքարկման կարգի ու ժամկետների պարզաբանման մասին.

15) տեղեկություններ դատական նիստի կարգի խախտման և դատարանի նկատմամբ անհարգալից վերաբերմունքի փաստերի և խախտողի անձի, ինչպես նաև դատարանի կողմից նրա նկատմամբ կիրառված դատավարական սանկցիայի մասին.

16) հիշատակում արձանագրությանը վարույթի մասնակիցների ծանոթանալու և դրա վերաբերյալ դիտողություններ ներկայացնելու իրավունքները պարզաբանելու մասին.

17) առանձին փաստաթղթի ձևով կայացվող որոշումների բովանդակությունը.

18) վերդիկտը և դատավճռի եզրափակիչ մասը:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 11-13-րդ կետերով նախատեսված տեղեկությունները դատական նիստերի քարտուղարն արձանագրում է բառացիորեն:

6. Դատական նիստի ժամանակ պարզ թղթային արձանագրությունը վարվում է ձեռագիր կամ համակարգչային եղանակով և նախագահողի ու դատական նիստի քարտուղարի ստորագրությամբ կցվում է վարույթի նյութերին:

7. Հատուկ համակարգչային ձայնագրման համակարգով արձանագրություն վարելիս դրա համառոտագրումը կատարվում է ձայնագրման հետ միաժամանակ՝ համակարգչային եղանակով: Ձայնային արձանագրությունը վարույթի նյութերին կցվում է էլեկտրոնային կրիչով: Համառոտագրումը վարույթի նյութերին կցվում է թղթային կրիչով՝ դատական նիստի քարտուղարի ստորագրությամբ:

8. Դատական նիստի ձայնային արձանագրության կրիչի օրինակը դրա համառոտագրման հետ միասին վարույթի մասնակիցների գրավոր դիմումի հիման վրա տրամադրվում է դատական նիստից անմիջապես հետո:

9. Դատական նիստի պարզ թղթային արձանագրության պատճենը վարույթի մասնակիցների գրավոր դիմումի հիման վրա տրամադրվում է ոչ ուշ, քան դիմումը ստանալու հաջորդ օրը:

10. Արձանագրության բովանդակության մեջ չի թույլատրվում կատարել ջնջումներ: Ուղղում կատարելու անհրաժեշտության դեպքում դատական նիստի քարտուղարն այն մինչև ստորագրելը համաձայնեցնում է նախագահողի հետ:

Հոդված 285. Խափանման միջոց կիրառելու կամ կիրառված խափանման միջոցի ժամկետը երկարաձգելու վարույթի հարուցումը

1. Խափանման միջոց կիրառելու, ինչպես նաև կալանքի կամ տնային կալանքի ժամկետը երկարաձգելու վարույթը հարուցվում է քննիչի, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ դատախազի միջնորդության հիման վրա:

2. Քննիչի (սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ դատախազի) միջնորդությունը պարունակում է՝

- 1) իրավասու դատարանի անվանումը.
- 2) քննիչի (սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ դատախազի) անունը, ազգանունը և պաշտոնը.
- 3) միջնորդությունը դատարան ներկայացնելու տարին, ամիսը, օրը, ժամը և րոպեն.
- 4) վարույթի համարը.
- 5) մեղադրյալի անունը, հայրանունը, ազգանունը, վերաբերելի անձնական տվյալները, իսկ անազատության մեջ լինելու պարագայում՝ դրա իրավական հիմքերը և ազատությունից զրկելու փաստացի ժամանակը.

6) միջնորդվող խափանման միջոցը և դրա պայմանները.

7) միջնորդության հիմնավորումները.

8) միջնորդությանը կցվող նյութերի ցանկը:

3. Միջնորդությանը կցվում են քրեական վարույթը նախաձեռնելու մասին արձանագրության և քրեական հետապնդում հարուցելու մասին որոշման պատճենները, ինչպես նաև միջնորդության հիմնավորվածությունը հաստատող անհրաժեշտ նյութերի պատճենները: Եթե մեղադրյալը, որի նկատմամբ հարուցվում է միջնորդությունը, անազատության մեջ է, ապա միջնորդությանը կցվում են նաև անձին ազատությունից զրկելու հիմք հանդիսացած փաստաթղթերի պատճենները:

4. Միջնորդությունը և կից նյութերը դատարան են ներկայացվում երկու օրինակով:

5. Ձերբակալված մեղադրյալը դատարան է բերվում միջնորդությունը ներկայացնելու հետ միաժամանակ, բացառությամբ երբ դատարանը կայացրել է դատական նիստին ձերբակալված մեղադրյալի մասնակցությունը տեսակապի միջոցով ապահովելու մասին որոշում:

6. Կալանքի կամ տնային կալանքի ժամկետը երկարաձգելու միջնորդությունը պետք է դատարան ներկայացվի համապատասխան խափանման միջոցի կիրառման ժամկետի ավարտից ոչ ուշ, քան հինգ օր առաջ:

7. Խափանման միջոց կիրառելու միջնորդությունն ստանալուց հետո անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան մեկ ժամվա ընթացքում, իսկ կիրառված խափանման միջոցի ժամկետը երկարաձգելու միջնորդությունն ստանալուց հետո՝ ոչ ուշ, քան հաջորդ օրը, դատարանը կայացնում է համապատասխան վարույթ հարուցելու կամ վարույթի հարուցումը մերժելու մասին որոշում:

8. Վարույթ հարուցելու մասին որոշման մեջ նշվում են դատական նիստի անցկացման վայրը, տարին, ամիսը, օրը, ժամը: Դատական նիստը նշանակվում է հնարավոր ամենակարճ ժամկետում: Դատական նիստի ժամանակը որոշելիս հաշվի է առնվում միջնորդությանը և կից նյութերին ծանոթանալու և դիրքորոշում ձևավորելու համար պաշտպանության կողմին ողջամտորեն անհրաժեշտ ժամանակը: Վարույթ հարուցելու մասին որոշում կայացնելուց հետո միջնորդության և կից նյութերի մեկ օրինակն անհապաղ հանձնվում է մեղադրյալին:

9. Վարույթի հարուցումը հիմնավորված մերժվում է, եթե պահպանված չէ սույն հոդվածի 2-6-րդ մասերով սահմանված որևէ պայման: Վարույթի հարուցման մերժումը խոչընդոտ չէ նոր միջնորդություն ներկայացնելու համար:

10. Դատախազի կողմից սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված միջնորդությունը հետ վերցվելու դեպքում դատարանը կայացնում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) խափանման միջոց կիրառելու կամ կիրառված խափանման միջոցի ժամկետը երկարաձգելու վարույթի հարուցումը մերժելու մասին, եթե համապատասխան վարույթը չի հարուցվել.

2) խափանման միջոց կիրառելու կամ կիրառված խափանման միջոցի ժամկետը երկարաձգելու վարույթը կարճելու մասին, եթե համապատասխան վարույթը հարուցվել է:

Հոդված 312.

Նախնական դատալսումների անցկացման կարգը

1. Նախնական դատալսումներն անցկացվում են դատավորի կողմից միանձնյա՝ հանրային մեղադրողի և վարույթի մասնավոր մասնակիցների մասնակցությամբ՝ սույն օրենսգրքի 8-րդ բաժնի դրույթների՝ վերաբերելի մասով (mutatis mutandis) կիրառմամբ, հաշվի առնելով սույն գլխով նախատեսված առանձնահատկությունները:

2. Սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով դատական նիստը բացելուց և դատական նիստի մասնակիցների վերաբերյալ հաղորդումն ունկնդրելուց հետո նախագահողն ստուգում է վարույթի մասնակիցների ինքնությունը և նրանց լիազորությունների պատշաճությունը: **Եթե ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող կամ ազատագրկման ձևով պատիժ կրող մեղադրյալը դատական նիստին մասնակցում է տեսակապի միջոցով, ապա նրա ինքնությունն ստուգվում է ձերբակալվածներին պահելու վայրի կամ կալանավորվածներին պահելու վայրի կամ քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմի աջակցությամբ:**

3. Այնուհետև դատարանը պարզում է, թե արդյոք մեղադրյալին հանձնվել է մեղադրական եզրակացության պատճենը: Այդ փաստաթուղթը մեղադրյալին հանձնված չլինելու դեպքում դատարանը երեք օրով հետաձգում է դատալսումները՝ հանրային մեղադրողին պարտավորեցնելով մեղադրական եզրակացության պատճենն անհապաղ հանձնել մեղադրյալին:

4. Դատալսումները հետաձգվում են նաև այն դեպքում, երբ մեղադրական եզրակացությունը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 202-րդ հոդվածի պահանջներին: Տվյալ հիմքով դատական նիստը հետաձգելիս դատարանը հանրային մեղադրողին պարտավորեցնում է դատարանի սահմանած ժամկետում մեղադրական եզրակացությունը համապատասխանեցնել սույն օրենսգրքի 202-րդ հոդվածների պահանջներին, այն ներկայացնել դատարան, իսկ դրա պատճենը հանձնել դատական վարույթի մասնակիցներին: Եթե մեղադրյալը գտնվում է կալանքի տակ, ապա դատարանի սահմանած ժամկետը չպետք է երեք, իսկ մնացած դեպքերում յոթ օրվանից ավելի լինի:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված՝ դատալսումները հետաձգելու հիմքերի բացակայության դեպքում դատարանը պարզում է, թե արդյոք դատական վարույթի մասնակիցներն ստացել են սույն օրենսգրքի 310-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված որոշումը և սույն օրենսգրքի 310-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված հուշաթերթը: Այդ փաստաթղթերն ստացված չլինելու դեպքում դրանք հանձնվում են անհապաղ:

6. Կողմի միջնորդությամբ կամ սեփական նախաձեռնությամբ դատարանը վարույթի մասնակցին տալիս է իր իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ անհրաժեշտ պարզաբանումներ: